

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

ELNÖKI TITKÁRSÁG

25. Magyar Innovációs Nagydíj

Díjátadó

2017. március 29.

Tisztelt Házelnök Úr!

Hölgyeim és Uraim!

Éppen 150 éve egy különös felfedezést nyújtanak be a magyar Akadémiához. Mértani felfedezés a címe. A régóta várt válasz kicsit megkésve érkezik meg, eképp: „*a kör négyszögesítését, a szög háromfelé metszését s örök mozgony feltalálását előadó értekezések vizsgálatlanul visszautasítandók?*”.

Az idén 200 éves költőzseni, a tudós titoknak, Arany János írta és küldte a levelet. Érdekes tudomány- és innovációtörténeti látlet ez: egyfelől a közösség felelős igyekezete, hogy támogatni, értékelni, díjazni csak azokat érdemes, akik meggyőzik a támogatókat, hogy másokért és mások szerint is jót, hasznosat hoznak létre, másfelől a találgató elme, az újítói, fejlesztői, innovátori hajlam úttörő autonómiájának párbeszéde.

Tisztelettel hajtok fejet ez előtt a fontos örökség előtt, és örömmel köszöntök minden jelenlévőt és mindenkit, aki figyelemmel kíséri a magyar gazdaság, az ipar és a szolgáltatások területén megszülető, a társadalom számára hasznos újdonságokat.

Az innovációs díjak évenkénti átadása biztosan olyan esemény, amely erre a fontos területre irányítja a figyelmet. S talán arra is alkalmat ad, hogy az innováció lényegéről és szerepéről illúziók és szölamok nélkül beszélhessünk.

Mielőtt ezt megtenném, köszönöm mindazoknak, akik alkotásaikkal, munkájukkal kiérdemelték, hogy a díjakra javasolják őket. Akik mertek újítani, akik tetteikkel bizonyították, hogy versenyképesek, a jövőt építik, és a közösségért dolgoznak.

A zsűrinek a nagydíjra és a díjakra javasolt értékes újdonságokból kellett kiválasztania a díjazottakat. Az eredményt percekben belül megtudják.

A díjazott munkák, amelyek ma elismerést és nyilvánosságot kapnak, példává is válnak. Példájává annak, hogyan lehet a tudás termékeny talaja az ötletnek, az ötletből az alkotó munka révén hogyan válik életünket jobbá, szebbé, könnyebbé tévő termék, eljárás, szolgáltatás.

De példái annak is, hogy a gondolkodva végzett munka hogyan vezet termékek, folyamatok valódi megújításához, értékteremtő innovációhoz: olyan „okos innovációhoz”, amely hatékonyabb eljárásokhoz – köztük a természeti erőforrások erőteljesebb védelméhez –, jobb termékekhez, és gazdasági sikerhez vezet. A díjazásra jelölt és főként a díjazott újdonságok, termékek, eljárások ilyen innovációk, versenyképes gazdasági sikert és társadalmi hasznot eredményező újdonságok.

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

ELNÖKI TITKÁRSÁG

A tudomány, a tudományos kutatás, a kreativitás, a jobbat teremtés, az innováció mindennapi életünket és jövőnket meghatározó szerepéről az előttem szólók szinte mindent elmondtak. Ezeket nem szeretném megismételni.

Ma a világban egyébként is sok szó esik az innovációról. Amiről sok szó esik, arról sok okos dolog és sok butaság is elhangzik, és persze még többször megesik, hogy a dolog lényegének ismerete nélkül használják a fogalmat, mert divat használni, és a szó puszta használatától valamilyen – legtöbbször anyagi – hasznot remélnek használói.

Mint sok mindenről, az innovációról, pontosabban az innováció mint szakpolitika (policy) irányításáról nagyon sok embernek van - gyakran igen határozott - véleménye.

Az egyik véglet szerint az államnak semmi keresnivalója az innovációban. Valójában beavatkozásával gátolja az igazi innovációt és csak torzítja a piac működését.

A másik véglet folyton arról szónokol – aztán más kérdés, hogy döntéshozóként is úgy dönt-e –, hogy az államnak óriási összegekkel kell ösztönöznie az innovációt, mert minden azon múlik, az tesz versenyképessé, és hozza meg a minden gondunkat megoldó hatalmas növekedést.

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal – amely a nevében felsoroltakért felelős kormányhivatal – elnökéről még azt is el lehetne képzelni, hogy a második álláspont híve. Az első nyilván nem lehet, hiszen, akkor nem vállalta volna a feladatot. Én azonban egyik álláspont híve sem vagyok. Az egyensúly híve vagyok.

Mondandóm ebben a tekintetben mégsem lesz egyensúlyban, mert az első állásponttól nem sokat fogok beszélni. Olyan óriási fejlettségi, gazdasági méretbeli és a rendelkezésre álló tőke szerinti különbségek esetén, amelyek ma a globális világ gazdaságban fennállnak, Magyarország biztosan nem engedheti meg magának az első álláspont követését. Azt is jó tudni, hogy a világon a legjelentősebb, az emberiség sorsát leginkább befolyásoló eredmények, innovációk mögött szinte mindig államilag finanszírozott képzések, kutatások álltak.

De a másik módszert, a gazdaságnak az innováción keresztül történő élénkítésének módszerét is csak nagyon okosan, célszerűen, hatékonyan az ország érdekeit szem előtt tartva szabad alkalmazni.

Az innováció esetében a támogatás voltaképpen befektetés. Talán eleve innovációs befektetésről kellene beszélnünk. Ha ugyanis folyton támogatásról beszélünk, rossz üzenetet küldünk a társadalom és gazdaság minden szereplőjének: jelentkezzenek a támogatásért, ennek megszerzése, és nem a tényleges, fenntartható innováció a cél. Ha ehhez még azt is hozzátesszük, hogy sok pénz van, akkor még többen és még nagyobb, irreális támogatási igényekkel fognak megjelenni.

Ezért változtattunk a kutatásfinanszírozás rendszerén, és dolgozunk folyamatosan a szemléletváltáson – ez utóbbi a nehezebb és lassúbb folyamat. Ehhez például vissza kell térnünk ahhoz a jó gyakorlathoz, hogy a szavakat pontos jelentésüknek megfelelő használjuk.

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

ELNÖKI TITKÁRSÁG

Az *alapkutatás* olyan felfedező jellegű kísérleti vagy elméleti munka, amelyet elsősorban jelenségek, tapasztalatok és megfigyelések megértéséhez szükséges új ismeretek megszerzésének érdekében folytatnak. Anélkül, hogy kilátásba helyeznék azok gyakorlati alkalmazását vagy felhasználását.

Az *alkalmazott kutatás* tervezett kutatás vagy célzott vizsgálat, amelynek célja új ismeretek, tudás és szakértelem megszerzése új termékek, eljárások, technológiák vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez. Vagy: a létező termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős mértékű továbbfejlesztésének elősegítéséhez.

Az *innováció* a gazdasági tevékenység hatékonyságának, jövedelmezőségének javítása, a kedvező társadalmi és környezeti hatások elérése érdekében végzett tudományos, műszaki, szervezési, gazdálkodási, kereskedelmi műveletek összessége. Ezek eredményeként új vagy lényegesen módosított termék, eljárás, szolgáltatás jön létre, új vagy lényegesen módosított eljárás, technológia alkalmazására, piaci bevezetésére kerül sor.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A fenti meghatározásokat a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvényből idéztem. Arra szolgálnak, hogy az állami finanszírozás szempontjából megjelöljük, milyen tevékenységeket tekintünk a fenti fogalmakkal leírtaknak, és amennyire lehet, elhatároljuk ezeket egymástól is, ugyancsak a finanszírozás szempontjából.

Talán nem hangzottak el olyan régen ezek a meghatározások, hogy leszögezhezzük ezek alapján a következőket:

1. Ha egy tevékenységben nincs újdonság, az egyik kategóriába sem sorolható be, azaz az ilyen tevékenységekre szánt forrásokból nem finanszírozható, még ha egyébként jó célt szolgál is.
2. Az alap- vagy felfedező kutatás az egyetemi-akadémiai közeg sajátja.
3. Az alkalmazott kutatás és a kísérleti fejlesztés az egyetemi-akadémiai szféra és a vállalatok együttműködésének alapvető terepe.
4. Az innováció elsősorban a vállalatoknál valósul meg, elsősorban az ő feladatuk.

A fentieknek megfelelően olyan rendszert építünk,

1. amelyben az állam teljes mértékben megteremti a világszínvonalú alapkutatások kellő finanszírozását: kiváló kutatókkal, jó infrastruktúrával, inspiráló környezettel,
2. amelyben az állam elősegíti az egyetemi-akadémiai szféra és a gazdasági szereplők alkalmazott kutatások és kísérleti fejlesztések területén való eredményorientált együttműködését,

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

ELNÖKI TITKÁRSÁG

3. amelyben az állam partnere a vállalatoknak – társfinanszírozást is vállalva –, hogy Magyarországon versenyképes termékek és szolgáltatások kifejlesztése, gyártása és a világpiacon történő értékesítése valósuljon meg a gazdasági növekedés érdekében,
4. amelyben az állam nem jótékonykodik, hanem befektet.

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal kidolgozott és folyamatosan finomított pályázati, befektetési portfóliója ezt a célt szolgálja. A pályázati portfólióban minden szereplő megtalálja a kutatást finanszírozó, a fejlesztésekhez hozzájáruló és az innovációt serkentő eszközök széles skáláját. De csak ezeket.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Önök, akik ma itt ülnek bizonyára értik ezeket a szavakat. Kérem, legyen az Önök és mindannyiunk erőfeszítése is befektetés abba, hogy mindezt mások is megértsék, és az innováció ösztönzésére szánt forrásokat a lehető leghatékonyabban használhassuk fel. Kérem, dolgozzanak továbbra is azon, hogy a magyar gazdaság fejlődjön, hogy ezáltal többet tudjunk fordítani oktatásra, gyógyításra, tudományra, innovációra és mindarra, ami szükséges Magyarország egészséges fejlődéséhez. Ez az Önök munkája, bizalma és felelősségvállalása nélkül nem lehetséges.

Köszönöm figyelmüket!